

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu J. Margity Fridovej a členov senátu J. Heleny Haukvitzovej a Mgr. Lubomíry Kúdelovej v právnej veci žalobcu: **S., Ú., P., B.**, zast. J. J., advokátom, **B., X. B., P., B.**, proti žalovanému: **M., B.**, IČO: X., zast. M. M., advokátom, **V., B.**, o zaplatenie 2232,- Sk s príslušenstvom, na dovolanie žalobcu proti uzneseniu Krajského súdu v Košiciach zo dňa 13. novembra 2006 č.k. 3 Cob 36/2006-131, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky uznesenie Krajského súdu v Košiciach č.k. 3 Cob 36/2006-131 zo dňa 13. novembra 2006 **z r u š u j e** a **v e c v r a c i a** tomuto súdu na ďalšie konanie.

O d ô v o d n e n i e :

Okresný súd Košice. - okolie rozsudkom zo dňa 8.11.2005 č.k. 17 Cb 15/2004-61 zamietol návrh na začatie konania a žalobcu zaviazal nahradiť žalovanému trovy konania vo výške 26.617,50 Sk. Rozhodnutie odôvodnil tým, že z vykonaného dokazovania zistil, že žalovanému bola pre nedodržanie povinnosti predávať výrobky v kvalite ustanovenej osobitnými predpismi alebo v bežnej kvalite, uložená pokuta vo výške 50.000,- Sk, pre porušenie § 3 ods. 1 písm. b/ zákona č. 128/2002 Z.z. V odvolaní proti rozhodnutiu žalovaný namietal závery zistenia skúšobného laboratória vo vzťahu k posudzovanej vzorke, keď záver, že „ nevyhovuje" nebol zdôvodnený žiadnymi konkrétnymi údajmi a opačný záver vyplýva

z posudku odborníka D.. J.. Z uvedeného vyplýva, že laboratórium nehodnotilo vzorku predávanú počas kontroly na čerpacej stanici, ale vzorku, ktorá bola skladovaná za podmienok, ktoré nie je možné nestranné posúdiť. Ďalej súd zistil, že vzorky odobraté u žalovaného dňa 28.7.2003 boli spracované 3.9.2003 a protokol ohľadom zistenia analýzou vzoriek bol vydaný 8.9.2003. Odvolací orgán na základe odvolania žalovaného svojim rozhodnutím zo dňa 21.1.2005 zrušil rozhodnutie prvostupňového orgánu. Z vykonaného dokazovania súd mal za to, že posudzovaná vzorka, ktorej sa žalovaná suma týka, nespĺňala kvalitatívne parametre podľa príslušných právnych predpisov. Povinnosť úhrady týchto nákladov § 7 zákona č. 128/2002 Z.z. definuje pozitívne, to znamená, že iba vtedy, ak kvalita príslušného výrobku nevyhovuje požiadavkám právnych predpisov, čo v tomto prípade nebolo jednoznačne preukázané a nanajvýš pochybné. Preto súd žalobu zamietol ako nedôvodnú.

Proti tomuto rozsudku podal odvolanie žalobca z dôvodu, že konajúci súd neúplne, nesprávne zistil skutkový stav veci, keďže nevykonal žalobcom navrhnuté dôkazy a osvojil si tvrdenia žalovaného, čím dospel k nesprávnym zisteniam, ktoré mali za následok nesprávne zistenie skutkového stavu. Má za to, že pokiaľ žalobca požaduje voči žalovanému úhradu žalovanej sumy, ide o plnenie zákonnej povinnosti uloženej žalobcovi ex lége, t.j. požadovať náhradu tých ním uhradených nákladov, ktoré preukázateľne uhradil štátnej skúšobni. Žalobca o zákonnej povinnosti žalovaného nerozhodol, len ju legálne realizoval spôsobom ustanoveným zákonom v intenciách podľa § 4 ods. 2 písm. d/ zákona a uviedol, že v žiadnom prípade sa nejedná o sankčný postih. Splnenie si refundačnej povinnosti žalovaného, ako kontrolovanej osoby, u ktorej bol zistený negatívny výsledok overovania bezpečnosti a kvality kontrolovanej vzorky je kreovaný na úplne odlišnom princípe a podľa iného všeobecne záväzného predpisu - zákona, než je tomu v správnom konaní vo veci sankčného postihu žalovaného, ktorý nie je výrobcom, ale len predávajúcim tovaru, ktorý nevyhovoval overeniu. Preto ak prípadný negatívny výsledok verifikácie podľa § 7 zákona nastal, je vecou žalovaného, či a u koho si podľa príslušných predpisov uplatní nárok na náhradu škody. Pokiaľ ide o tvrdenie súdu, že skúšobňa spoločnosť B. s.r.o. nemala akreditáciu, súd si tvrdenie žalovaného u tejto spoločnosti neoveril. Má za to, že vizuálne posudzovanie vzhľadu benzínov a nafty je v pôsobnosti uvedenej spoločnosti, ale aj vykonávanie skúšok podľa § 7 zákona, inak by tieto skúšky nevykonávala. Namietal, že súd prvého stupňa neuviedol, v čom má pochybnosti, keď perfektne definoval zákonnú povinnosť podľa § 7 zákona, preto v tejto časti je rozsudok nepreskúmateľný. Má za to, že ťažisko problému spočíva v technickej stránke záležitosti - odlišnosti názorov žalobcu a skúšobne. Závery D.. L. žalobca po konzultácii so skúšobňou neuznáva. Žiadal korigovať, resp. derogovať napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa v zmysle príslušných ustanovení O.s.p. a priznať mu trovy prvostupňového, ako aj odvolacieho konania.

Krajský súd v Košiciach. uznesením zo dňa 13.11.2006 č.k.3 Cob 36/2006-131 rozsudok súdu prvého stupňa zrušil a konanie zastavil. Vyslovil, že po právoplatnosti uznesenia vec postupuje I. so sídlom v K.. Žalobcovi uložil povinnosť nahradiť žalovanému na účet jeho právneho zástupcu trovy konania vo výške 3.143,- Sk. V dôvodoch svojho rozhodnutia uviedol, že predmetom konania je nárok žalobcu na zaplatenie sumy 2.232,- Sk podľa § 7 ods. 4 zákona č. 128/2002 Z.z. titulom refakturácie nákladov na skúšku s negatívnym výsledkom, vykonanú skúšobňou B. s.r.o. B., pričom k odberu vzorky došlo v rámci kontrolnej právomoci žalobcu. Medzi účastníkmi konania nie je sporné, že v rámci výkonu kontroly predaja výrobkov a poskytovania služieb spotrebiteľom na vnútornom trhu podľa zákona č. 128/2002 Z.z. v danom prípade kontroly predávaných pohonných hmôt vykonanej u žalovaného dňa 22.7.2003 boli odobraté vzorky, ktoré boli dané na posúdenie skúšobnému laboratóriu B. s.r.o. B.. Tento o zistenom stave spracoval „Protokol o skúškach č. 179/2003“ zo dňa 8.9.2003 a za jeho spracovanie vyúčtoval žalobcovi daňovým dokladom -faktúrou č. 3268/31 zo dňa 8.9.2003 sumu 2.232,- Sk. V tomto konaní žalobca, ktorý je orgánom štátnej správy, podriadeným M., uplatnil u žalovaného, ako kontrolovanej osoby, nárok na zaplatenie sumy 2.232,- Sk s príslušenstvom, titulom refakturácie nákladov na uvedenú skúšku podľa § 7 ods. 4 zákona č. 128/2002 Z.z. Poukázal v ďalšom na ust. § 1 ods. 1, § 7 ods. 4 a § 12 zákona č. 128/2002 Z.z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Povinnosť uhradiť náklady vzoriek a skúšok vyplýva zo zákona č. 128/2002 Z.z. Z ustanovenia § 12 zákona č. 128/2002 Z.z. vyplýva, že na konania vykonávané podľa uvedeného zákona sa použije zákon o správnom konaní, pričom žiadne ustanovenie zákona nestanovuje, že o nároku na úhradu nákladov na skúšky vykonávané v rámci kontroly vnútorného trhu rozhodujú súdy. V prejednávanej veci žalobca uplatňuje svoj nárok ako orgán štátnej správy zriadený štátom na kontrolu vnútorného trhu voči žalovanému, ako kontrolovanej osobe, a teda odvolací súd mal za to, že nárok žalobcu uplatnený v tomto konaní, nevyplýva z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných, ani hospodárskych vzťahov medzi účastníkmi konania, nejedná sa ani o preskúmanie rozhodnutia orgánov verejnej správy a zákonnosti rozhodnutí orgánov verejnej moci a súd má za to, že ani žiaden zákon neustanovuje, aby úhrada nákladov vzoriek a skúšok, vykonávaná v rámci kontroly vnútorného trhu, bola prejednávaná a rozhodovaná súdmi. Na základe uvedeného odvolací súd bol toho názoru, že na prejednanie nároku žalobcu na zaplatenie nákladov skúšok, vykonávaných v rámci kontroly vnútorného trhu, nie je daná právomoc súdov Slovenskej republiky. Správnym orgánom oprávneným konať vo veciach kontroly vnútorného trhu je S. a v prvom stupni to je I. so sídlom v K.. Tento správny orgán je preto oprávnený konať aj vo veciach s tým spojených, za aké odvolací súd považoval aj nárok na náhradu nákladov na skúšky vykonávané v rámci tejto kontroly, ktorý vznikol podľa § 7 ods. 4 zákona. Na základe takto zisteného skutkového a právneho stavu odvolací súd podľa

§ 221 ods. 1 písm. a/, ods. 2 O.s.p. zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a konanie zastavil. Vyslovil tiež, že po právoplatnosti uznesenia bude vec postúpená I. so sídlom v K.. O náhrade trov konania rozhodol podľa § 146 ods. 2 prvá veta O.s.p.

Proti rozhodnutiu podal žalobca dovolanie. Namieta nesprávnosť kvalifikácie predmetnej právnej veci oboma konajúcimi súdmi. Tvrdí, že pochybením oboch súdov pri posudzovaní právneho vzťahu, ktorý existoval medzi žalobcom a žalovaným, je podľa jeho názoru skutočnosť, že nepovažoval prejednávajúcu vec za obchodno - právny vzťah v zmysle § 261 ods. 2 Obch. zák. medzi žalobcom a žalovaným. Záväzkový právny vzťah tohto druhu primárne, originálne, vznikol medzi žalobcom a skúšobňou B. s.r.o., keď túto spoločnosť žalobca, majúci status objednávateľa, požiadal ako dodávateľa o odplatné vykonanie skúšok, ktoré ako predmet svojej činnosti má zapísané v obchodnom registri a má aj na to potrebné oprávnenie. Podľa jeho názoru návrh bol podaný dôvodne, keď medzi žalobcom a žalovaným došlo sekundárne, derivatívne k vzniku obchodno - právneho vzťahu podľa § 261 ods.2 Obch. zák., keď žalobca je podľa zákona orgánom štátnej správy, rozpočtovou organizáciou, napojenou na štátny rozpočet a žalovaný je podnikateľom. Uviedol ďalej, že prvostupňový súd vo svojom rozhodnutí nediferencoval medzi správnym konaním realizovanom pri ukladaní peňažnej pokuty žalovanému podľa zákona č. 634/1992 Zb. o ochrane spotrebiteľa v spojení so zákonom č. 71/1967 Zb. v platnom znení. Tento sankčný postih žalovaného je druhovo iným postihom, majúcim charakter sankcie za porušenie citovaného zákona o ochrane spotrebiteľa od náhrady nákladov podľa zákona č. 128/2002 Z.z. o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa. Sankčný postih obligatórne vyžaduje zavinenie žalovaného za protiprávny stav, kým u náhrady nákladov negatívnych skúšok sa nejedná o sankčný postih kontrolovanej osoby (žalovaného). Žalobcovi ako štátnej rozpočtovej organizácii bolo procesným postupom súdu odňaté ústavné a zákonné právo na súdnu ochranu, pričom odôvodnenie napadnutého rozhodnutia je podľa žalobcu v rozpore so zákonom, odporujú dikcii citovaných ustanovení zákona. Vec bola posúdená a meritórne rozhodnutá v rozpore so zákonom tak, že konanie má vady podľa § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. súčasne. Dovolanie je podľa žalobcu prípustné z viacerých dôvodov, osobitne podľa § 237 písm. f/ O.s.p. Navrhol obe rozhodnutia súdov zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 10a ods. 1 O.s.p.) prejednal dovolanie žalobcu po preskúmaní podmienok pre jeho podanie a dospel k záveru, že dovolanie je podľa § 237 písm. í/ O.s.p. prípustné. Podľa § 237 písm. í/ O.s.p. dovolanie je prípustné proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu, ak účastníkovi konania sa postupom súdu odňala

možnosť konať pred súdom. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie postup súdu, ktorý znemožnil účastníkovi realizáciu tých procesných práv, ktoré mu Občiansky súdny poriadok dáva. K odňatiu možnosti konať pred súdom môže dôjsť nielen činnosťou súdu, ktorá rozhodnutiu predchádzala, ale aj samotným rozhodnutím. Takýmto rozhodnutím môže byť aj uznesenie o zastavení konania pre nedostatok procesnej podmienky, ak záver súdu o tejto otázke nie je správny a konanie nedostatkom podmienky netrpí.

V predmetnej veci krajský súd, ako súd odvolací, zrušil rozhodnutie súdu prvého stupňa, konanie zastavil a vec po právoplatnosti rozhodnutia postúpi S. so sídlom v K.. Dovolateľ namieta nesprávnosť právnej kvalifikácie predmetnej veci obidvomi konajúcimi súdmi. Má za to, že vec bola posúdená a meritórne rozhodnutá v rozpore so zákonom tak, že konanie má vady podľa § 241 ods. 2 písm. a/ až c/ O.s.p. Domáha sa zrušenia rozhodnutia odvolacieho súdu z dôvodu, že mu ako účastníkovi postupom súdu bola odňatá možnosť konať pred súdom (§ 237 písm. í/ O.s.p.).

Podľa § 7 ods. 1 O.s.p. v občianskom súdnom konaní súdy prejednávajú a rozhodujú spory a iné právne veci, ktoré vyplývajú z občianskoprávných, pracovných, rodinných, obchodných a hospodárskych vzťahov, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány. Podľa ods. 2 tohto ustanovenia v občianskom súdnom konaní súdy preskúmavajú aj zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy a zákonnosť rozhodnutí, opatrení alebo iných zásahov orgánov verejnej moci, pokiaľ ich podľa zákona neprejednávajú a nerozhodujú o nich iné orgány. Podľa ods. 3 tohto ustanovenia iné veci prejednávajú a rozhodujú súdy v občianskom súdnom konaní, len ak to ustanovuje zákon.

Podľa § 8a O.s.p. Najvyšší súd Slovenskej republiky rozhoduje spory o právomoc medzi súdmi a orgánmi štátnej správy.

Podľa § 1 ods. 1 zákona č. 128/2002 Z.z, o štátnej kontrole vnútorného trhu vo veciach ochrany spotrebiteľa a o zmene a doplnení niektorých zákonov, tento zákon upravuje a/ štátnu kontrolu predaja výrobkov a poskytovania služieb spotrebiteľom na vnútornom trhu (ďalej len „kontrola vnútorného trhu“), b/ pôsobnosť Slovenskej obchodnej inšpekcie pri kontrole vnútorného trhu, c/ ochranné opatrenia a pokuty za porušenie zákona, d/ spoluprácu Slovenskej obchodnej inšpekcie s inými orgánmi verejnej správy a občianskymi združeniami.

Podľa § 7 ods. 4 zákona kontrolovaná osoba je povinná uhradiť náklady vzoriek a skúšok na overenie bezpečnosti a kvality výrobkov, ak ich deklarovaná bezpečnosť alebo kvalita, nevyhovuje požiadavkám osobitných predpisov.

Podľa § 12 zákona na konanie podľa tohto zákona sa použije všeobecný predpis o správnom konaní, ak tento zákon neustanovuje inak..

V danom prípade predmetom konania je nárok žalobcu na zaplatenie sumy 2.232,- Sk podľa § 7 ods. 4 zákona č. 128/2002 Z.z. titulom refakturácie nákladov na skúšku s negatívnym výsledkom, vykonanú skúšobňou B. s.r.o. B., pričom k odberu vzorky došlo v rámci kontrolnej právomoci žalobcu. Žalobca svoj nárok uplatňuje ako orgán štátnej správy zriadený štátom na kontrolu vnútorného trhu voči žalovanému, ako kontrolovanej osobe. Ide o refundáciu nákladov, ktoré žalobcovi vznikli v súvislosti s výkonom kontroly predaja výrobkov a poskytovania služieb spotrebiteľom na vnútornom trhu podľa zákona č. 128/2002 Z.z., v danom prípade kontroly predávaných pohonných hmôt vykonanej u žalovaného dňa 22.7.2003. Ide o plnenie zákonnej povinnosti uloženej žalobcovi požadovať náhradu tých ním uhradených nákladov, ktoré preukázateľne uhradil skúšobni. Dovolací súd je toho názoru, že na prejednanie nároku žalobcu na zaplatenie nákladov skúšok, vykonávaných v rámci kontroly vnútorného trhu, je daná právomoc súdov Slovenskej republiky. Nárok žalobcu na zaplatenie nákladov skúšok nie je otázkou administratívneho rozhodnutia na základe zákona č. 128/2002 Z.z. Tento zákon má predmet úpravy obsiahnutý v § 1, z ktorého je zjavné upravuje pôsobnosť žalobcu v § 4 a § 6 a v § 8 ochranné opatrenia a pokuty za porušenie zákona, ktoré môže uložiť. Nemá však právomoc rozhodovať o refundácii nákladov, ak v prípade pozitívneho výsledku ich kontrolovaná osoba odmieta zaplatiť. Ide o refundáciu nákladov štátu vzniknutých žalobcovi v súvislosti s vykonanou kontrolou predávaných pohonných hmôt vykonanej u žalovaného, o čom nemožno rozhodovať administratívnym rozhodnutím v rámci právomoci žalobcu. Z uvedených dôvodov v danom prípade je daná právomoc súdu na prejednanie a rozhodnutie. Rozhodnutie odvolacieho súdu, ktorým zrušil rozsudok súdu prvého stupňa a konanie zastavil pre nedostatok právomoci, súdu nie je správny. Týmto rozhodnutím dovolateľovi bola odňatá možnosť konať pred súdom. Dovolací súd preto uznesenie krajského súdu podľa § 243b ods. 1 O.s.p. zrušil a podľa odseku 2 tohto ustanovenia mu vrátil vec na ďalšie konanie. O náhrade trov dovolacieho konania rozhodne súd v novom rozhodnutí o veci samej.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave dňa 22. apríla 2008

**JUDr. Margita F r i d o v á , v. r.
predsedníčka senátu**

Za správnosť vyhotovenia: